

«RESSENYA»

MARÍN, D. i MAÑÁ, I. (Coords.). (2019). *Intervenció psicoeducativa en alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu*. Valencia, Tirant humanidades.

Al llarg dels últims anys, bé és cert que està proliferant el discurs sobre les pràctiques inclusives als centres escolars. No obstant això, continuen sense resposta nombrosos interrogants respecte a la forma d'atendre adequadament i garantir el dret d'inclusió, en els contextos ordinaris, a tot l'alumnat, també al que presenta Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NESE). Per a poder contestar-los, és fonamental que el professorat, des dels inicis de la seua formació als graus d'Educació Infantil i Primària, estableixi unes bases teòriques sobre l'atenció a la diversitat amb què va a trobar-se a l'aula, i disposi d'un repertori d'estratègies i recursos per a la intervenció que contribueixi a proporcionar una educació de qualitat.

Aquest volum, a més de conformar un manual complet i actualitzat a la legislació vigent sobre les distintes NESE, concedeix una suggeridora oportunitat de formació per als primers cursos dels graus d'Educació ja que cada un dels capítols es complementa amb propostes i casos pràctics que enriqueixen i consoliden els aprenentatges que es van construint. Tretze són els capítols que el conformen i dues les seccions en que es divideix; la primera d'elles (Bloc I) comprèn els primers 11 capítols que aglutinen les distintes discapacitats que contempla el DSM-5 i la segona (Bloc II) l'enllesteix amb dos capítols d'aprofundiment. Tots ells estan escrits per professorat de la Universitat de València, a més, està coordinat des dels departaments de Didàctica i Organització Escolar, i Psicologia Evolutiva i de l'Educació, i des de dos facultats diferents, assegurant, d'aquesta manera, la complementarietat d'àrees implicades.

Els primers capítols (1 i 2), signats per Peirats i Marín, conformen la secció més teòrica del manual. El primer es centra, en l'evolució històrica dels termes, conceptes i actituds relacionades amb l'educació especial, així mateix analitza les diferents etapes que s'han succeït fins arribar al model pedagògic inclusiu. El segon, partint de la legislació vigent; versa sobre les mesures d'ajust, organitzatives i curriculars, ordinàries i extraordinàries, que poden dur-se a terme en l'actual alumnat de l'escola inclusiva.

Els tres següents capítols agrupen les dificultats d'aprenentatge i els problemes de conducta fent èmfasi en la detecció d'indicadors per a la remissió a altres professionals, en cas que sigui necessari. En el primer d'ells, capítol 3, Roca i Vargas analitzen i descriuen les dificultats amb què es troba l'alumnat amb trastorns específics de l'aprenentatge i proporcionen una sèrie d'eines per dissenyar intervencions educatives competents. El següent, capítol 4, de Fernández, Tàrraga i Sanz, analitza un dels trastorns més diagnosticats en edat escolar, el TDAH, tant la seua simptomatologia com les tècniques de modificació de conducta més útils per a la intervenció. I, per últim, seguint amb la conducta, Descals posa l'accent, en el capítol 5, en la diferència entre els problemes de comportament i els trastorns; centrant-se en els primers i analitzant els instruments que ens permeten avaluar-los, així com les estratègies d'intervenció per abordar-los.

173 | Intervenció psicoeducativa en alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (Marín i Mañá, 2019)

María Isabel Vidal Esteve

El capítol 6, signat per Sales i Trejo, es dedica a l'anàlisi de la Discapacitat Intel·lectual, definint el concepte des d'un enfocament multidimensional i ecològic. A més, es determinen una sèrie d'instruments d'avaluació i d'estratègies per a la intervenció en les diferents àrees i processos afectats.

El setè capítol s'ocupa de la intervenció en l'alumnat amb Trastorn de l'Espectre de l'Autisme, on Tàrraga, Pastor, Tijeras, Sanz i Fernández conceptualitzen el terme vigent que actualitza la definició clàssica de Wing; descriuen els trets bàsics i proposen una sèrie de pautes tant per a la detecció com per a la intervenció i estructuració de l'aula.

Amb el capítol 8, Tàrraga, Tijeras, Sanz, Ramos i Lafuente aborden la intervenció en un alumnat que freqüentment és descuidat a les aules, aquell amb Altes Capacitats. Es detalla el concepte, s'analitzen les seues característiques cognitives, socials i emocionals, i es comparen els diferents models explicatius que busquen la millor resposta educativa per garantir la seua atenció i inclusió a l'aula.

Els dos següents es centren en les necessitats educatives derivades de discapacitats sensorials. El primer d'ells, de la mà d'Àvila i Gil, aborda el concepte i les implicacions en el desenvolupament de l'alumnat amb Discapacitat Visual, es fa un breu resum de les tècniques de detecció i avaluació, i es conclou amb l'anàlisi detallada de les diferents adaptacions d'accés i metodològiques per proporcionar la millor atenció a cada alumne en funció de les seues característiques. En l'últim d'aquest primer bloc, Fajardo, Ferrer i Gómez analitzen la Discapacitat Auditiva, fent èmfasi en la classificació del concepte i especialment en la intervenció per al desenvolupament del llenguatge oral i escrit i de la llengua de signes. Pel que fa a la resposta educativa, es detalla com el sistema educatiu ha de proporcionar les respostes que millor contribueixi a la inclusió de l'alumnat amb sordesa a l'escola.

Finalment, el Bloc II, com comentàvem a l'inici, consta de dos capítols d'ampliació, en el primer, capítol 12, Ferrer, Serrano i Mañá presenten una aproximació històrica al Trastorn del Llenguatge destacant els subtipus que es contemplen i la seua freqüència en les aules. Afegeixen a més les claus per a la seua avaluació i una sèrie de recomanacions per a la intervenció a l'aula.

L'últim capítol d'aquesta compilació està dedicat a les Aules Hospitalàries i les malalties cròniques. Grau aprofundeix en un tema, que malgrat ser de gran interès, freqüentment és oblidat en la formació docent. Es destaca la necessitat de contribuir a la millora de la qualitat de vida d'aquest tipus d'alumnat i de la col·laboració amb l'entorn sanitari, aportant propostes per a la seua adaptació i suport malgrat tractar-se d'un grup molt heterogeni d'alumnat.

El transcurs de l'obra ens porta a considerar que es tracta d'un llibre de gran utilitat per al professorat generalista i, especialment, per als estudiants de graus d'educació, per tal d'obtenir una informació sustentada sobre les necessitats que hauran de afrontar amb el seu alumnat. A més, també seria recomanable per a qualsevol persona interessada en valorar la diversitat com una fortalesa, en conèixer-la i en ser capaç de contribuir a convertir-la en una font de riquesa per al seu entorn.

MARÍA ISABEL VIDAL ESTEVE

Grup CRIE - Universitat de València